

RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU VE YOUTUBE VİDEO PAYLAŞIM PLATFORMU ARASINDAKİ LİSANSLAMA PROBLEMİNİN HUKUKİ AÇIDAN İNCELENMESİ^(*)

Dr. Öğr. Üyesi **Mehmet ÇOĞALAN^(**)**

Öz

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte devlet kurumları ve kanun koyucular, bu gelişmelerin gerisinde kalmamak için adımlar atmak zorunda kalmıştır. Youtube video paylaşım platformu da son yıllarda tüm dünyada yayılan ve milyarlarca insan tarafından kullanılan bir teknolojik yapı haline gelmiştir. Dünyada ve ülkemizde bu kadar fazla kullanılması devletlerin ve diğer kurumların oldukça fazla ilgisini çekmiştir. Bu sebeple kanun koyucular, internet üzerinden yapılan yayınların düzenlenmesi ve denetlenmesi için adımlar atmıştır. Ülkemizde de kanun koyucu ve icra edici kurumlar, Youtube gibi sosyal ağ sağlayıcılara yönelik kurallar koymuş ve bu kurallar doğrultusunda icrai kararlar almıştır.

Bu noktada incelenmesi gereken husus Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun, radyo ve televizyonları düzenleyip denetlemesine sebep olan gerekçelerin Youtube kanalları içinde geçerli olup olmayacağı hususudur. Genel anlamda bakıldığında RTÜK'ün kamu kaynaklarının etkin kullanımından, güvenlik ve kamu düzenine kadar birçok sebepten düzenleme ve denetleme yaptığını görebiliriz. Devletin ülkemizde milyonlarca insana ulaşan bir kitle iletişim aracı olan Youtube sosyal ağ sağlayıcısını denetlemesi önemli bir husustur. Ancak pozitif mevzuatımızda, internet ortamından hukuka aykırı olarak yapılan yayınlara karşı alınacak tedbirler için yeterli enstrümanlar bulunmaktadır. Bu sebeple denetimin yapılması gerekliliği konusunda bir şüphe bulunmamakla birlikte bunun RTÜK kanalıyla yapılması gerekliliği bir tartışma konusudur. Mevzuata bakıldığında ise, RTÜK sadece bireysel iletişim hizmeti yapan, radyo, televizyon ve isteğe bağlı yayın hizmetlerini internet ortamından iletmeye özgülenmemiş platformlar ve yer sağlayan kişiler dışında Anonim şirket olan Youtube kanal sahiplerine lisans verebilecektir. Ancak mevcut yasal düzenlemelerin değişmesi ve güncellenmesi de gereklidir.

Mevcut durum ve pozitif mevzuatımız göz önüne alındığında, öncelikle Youtube kanallarının düzenlenmesi ve denetlenmesi hususunun hangi kurum tarafından yapılması gerekliliği ve RTÜK'ün bu görevi üstlenmesi halinde, hangi Youtube kanallarının lisansa tabi olacağı hususunun mevzuatla net bir şekilde belirlenmesi gerekliliği hususlarının ortaya konulması elzemdir.

Anahtar Kelimeler

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Youtube, Lisans, Erişimin Engellenmesi, İdare.

^(*) **Makalenin Dergiye Geliş Tarihi:** 28.02.2026 - **Makalenin Kabul Edildiği Tarih:** 06.04.2026
DOI: 10.54704/akdhfd.1899893

^(**) Hacettepe Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Bilişim ve Teknoloji Hukuku Anabilim Dalı, Ankara - Türkiye
E-posta: mehmetcogalan@hacettepe.edu.tr
Orcid: 0000-0002-1185-2204

A LEGAL ANALYSIS OF THE LICENSING PROBLEM BETWEEN THE RADIO AND TELEVISION SUPREME COUNCIL AND THE YOUTUBE VIDEO SHARING PLATFORM

Abstract

With the advancement of technology, state institutions and lawmakers have been forced to take steps to keep pace with these developments. The YouTube video sharing platform has become a technological structure that has spread worldwide in recent years and is used by billions of people. Its widespread use both globally and in our country has attracted considerable attention from governments and other institutions. Therefore, lawmakers have taken steps to regulate and supervise broadcasts made over the internet. In our country, legislative and executive bodies have established rules for social network providers like YouTube and have taken executive decisions in accordance with these rules.

At this point, the question to be considered is whether the reasons that lead the Radio and Television Supreme Council (RTÜK) to regulate and supervise radio and television broadcasts also apply to YouTube channels. Generally speaking, we can see that RTÜK regulates and supervises for many reasons, ranging from the efficient use of public resources to security and public order. It is important for the state to supervise YouTube, a mass communication tool reaching millions of people in our country. However, our current positive legislation already provides sufficient instruments for taking measures against illegal broadcasts made over the internet. Therefore, while there is no doubt about the necessity of regulation, whether this should be done through RTÜK (Radio and Television Supreme Council) is a matter of debate. Looking at the legislation, RTÜK can only grant licenses to YouTube channel owners who are joint-stock companies, excluding platforms and providers of services that are not specifically dedicated to transmitting radio, television, and on-demand broadcasting services via the internet. However, the existing legal regulations need to be changed and updated.

Considering the current situation and our positive legislation, it is essential to first determine which institution should regulate and supervise YouTube channels, and if RTÜK undertakes this task, to clearly define in legislation which YouTube channels will be subject to licensing.

Keywords

Radio and Television Supreme Council, YouTube, License, Access Blocking, Administration.

Extended Summary

The clash between the new and the old continues today, just as it did in previous years. The most significant example of this conflict today is the clash between traditional and digital media. Institutions in our country have also become involved in these conflicts over time. The requirement for channels broadcasting on the YouTube platform to obtain a license from the state is one of the most debated issues recently. With the advancement of technology, state institutions and lawmakers have been forced to take steps to keep pace with these developments. The Radio and Television Supreme Council, as stated in the Law on the Establishment and Broadcasting Services of Radio and Television, is an independent administrative authority that regulates and supervises radio, television, and on-demand broadcasting services, ensuring that broadcasts comply with public order, general morality, and current legislation. YouTube, on the other hand, is a social networking platform that has served the world since the early 2000s as a video-sharing platform where individuals can easily access, create their own channels, and share their videos. People can easily watch videos and share their own videos thanks to this platform. YouTube, a video sharing platform, has become a technological structure that has spread worldwide in recent years and is used by billions of people. Its widespread use in the world and in our country has attracted considerable attention from governments and other institutions. For this reason, lawmakers have taken steps to regulate and supervise broadcasts made over the internet. In our country, legislative and executive institutions have established rules for social network providers like YouTube and have taken executive decisions in line with these rules.

At this point, the very important question to be considered is whether the reasons that lead the Radio and Television Supreme Council (RTÜK) to regulate and supervise radio and television also apply to YouTube channels. Generally

speaking, we can see that RTÜK regulates and supervises for many reasons, from the efficient use of public resources to security and public order. It is an important issue for the state to supervise YouTube, a mass communication tool reaching millions of people in our country. However, our current positive legislation already provides sufficient instruments for taking measures against broadcasts made illegally on the internet. Therefore, while there is no doubt about the necessity of oversight, whether this should be done through RTÜK (Radio and Television Supreme Council) is a matter of debate. Looking at the legislation, RTÜK can only grant licenses to YouTube channel owners who are joint-stock companies, excluding platforms and providers that offer individual communication services, radio, television, and on-demand broadcasting services not specifically dedicated to transmitting these services over the internet. However, the existing legal regulations need to be changed and updated. First, the definition of individual communication must be clearly established. Furthermore, the meaning of the phrase “platforms not specifically dedicated to transmitting radio, television, and on-demand broadcasting services over the internet” must be clearly defined. The question of which YouTube channels should be licensed and which should not will only become clear once the concepts mentioned in the previous sentence are clarified. Furthermore, considering the current situation and our positive legislation, it is essential to first determine which institution should regulate and supervise YouTube channels, and if RTÜK (Radio and Television Supreme Council) assumes this responsibility, to clearly define in legislation which YouTube channels would be subject to licensing. Throughout our study, we examined RTÜK and YouTube, and evaluated the licensing problem between these institutions both generally and within the scope of legislation. Finally, we made assessments regarding what changes should be made to the legislation.

GİRİŞ

Gelişen ve sürekli ilerleyen teknolojilerin karşısında, mevcut düzenlemelerin ve kurumların geri kaldığı hususu günümüzde daima tartışılmaktadır. Hukuki düzenlemelerin gelişmeleri yakalayamaması gerek toplum ilişkilerinde, gerekse devlet kurumlarının birbirleriyle olan ilişkilerinde karmaşıklıklara sebebiyet vermektedir. Bu sebeple gelişen teknolojiye hukukun da, idari yönetiminin de¹ uyum sağlaması gerekmektedir². Web 2.0³ teknolojisinin hayatımıza girmesi ile birlikte, sadece izleyici konumunda kalan internetin pasif kullanıcıları, aynı zamanda içerik üreten ve bunları başka kullanıcılarla paylaşan aktif kullanıcılar haline gelmiştir⁴. İnternet, bireyler ve işletmeler için daha önceden görülmemiş bir şekilde büyük imkanlar sunmaya başlamıştır⁵. Tam bu dönemde de bir video paylaşım sitesi olarak kullanıcıların hayatına giren Youtube, kullanıcılara hem yüklenen videoları izleme hem de video yükleyip başkalarının izlemesini sağlama olanağı tanımıştır. Günümüze gelindiğinde ise Youtube, en çok kullanılan video paylaşım platformu olarak öne çıkmaktadır. Youtube kullanıcılara kendilerine ait kanal açma ve bu kanal üzerinden gerek canlı yayın yapma gerekse önceden çekilmiş videoları yükleme imkânı sağlamaktadır. Kullanıcılar bu sayede hiçbir yerden izin almadan direkt olarak kanal sahibi olup dünyaya açılmakta, videolarını yayabilmekte ve milyonlarca insanla etkileşim haline geçebilmektedir. Kullanımı son derece fazla olan ve büyük bir ekonomik sistem oluşturan bu platformun başta Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) olmak üzere devlet kurumlarının ilgisini çekmesi son derece olağan bir durumdur.

RTÜK, radyo ve televizyon faaliyetlerini düzenlemek ve denetlemekle sorumlu bir bağımsız idari otoritedir. Kurumun görev, yetki ve amaçları 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'da (6112 sayılı kanun) açıkça belirtilmiştir. 1990 yılında herhangi bir düzenlemeye tabi olmadan başlayan özel televizyon ve radyo yayınları zamanla düzenlemelere

¹ Dijitalleşmenin kamu hizmetlerine etkisine dair ayrıntılı inceleme için bkz. Yücel Oğurlu, "İdare Hukukunda E- Devlet Dönüşümü ve Dijitalleşen Kamu Hizmeti", 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, 2010. Yasin Söyler, "Kamu Hukuku Açısından İnternet İçeriğinin Düzenlenmesi ve Bu Alanda Devletin İdari Yaptırım Uygulama Yetkisi", Savaş Yayınevi, 2015.

² Süleyman Yılmaz ve Vehbi Umut Erkan, "Sosyal Medya Hesaplarının Miras Yoluyla İntikal Edip Edemeyeceği Sorusunun Kişisel Verileri Koruma Hukuku Kapsamında İncelenmesi", *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 11, S. 2 (2020): 567-586.

³ "İnternet (web 2.0) tabanlı bir dijital mecranın (platformun) sosyal medya kavramı içerisinde nitelendirilebilmesi, anılan mecranın genel olarak erişilebilir olmasına, kullanıcılar arasında interaktif paylaşımı/ etkileşimi desteklemesine ve özel yahut genel iletişime imkân sağlamasına bağlıdır." Sinan Sami Akkurt, "Kişilik Hakkının Sosyal Medya Kullanıcıları Tarafından İhlali Hâlinde Ortaya Çıkacak Cezaî Sorumluluğa Medenî Hukuk Bağlamında Bir Bakış", *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 25, S. 2 (2017): 329-373.

⁴ Mehmet Bedii Kaya, *İnternet Hukuku* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2021) 58.

⁵ Armağan Ebru Bozkurt Yüksel, "Nesnelerin İnternetinin Hukuki yönünden İncelenmesi", *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.17, S. 2, 2015, s. 113-140.

tabi hale gelmiştir. Televizyon ve radyolar, ülkemizdeki milyonlarca insana ulaşarak yayın yapmaktadır. Büyük bir insan kitlesini etkileyen bir yapının devlet otoritesince denetlenmesi ve düzenlenmesi gereği izahtan varestedir. Olumsuz bir yayın faaliyeti sonucunda kamu düzeninin bozulması ve öngörülemez zararların ortaya çıkması kaçınılmaz olabilir. Bu sebeple faaliyetlerin düzenlenmesi ve denetlenmesinin altında yatan asıl sebebin, ifade ve haber alma özgürlüğünü sağlayarak kamu düzeninin olumsuz etkilenmesini önlemek olduğunu söyleyebiliriz.

Çalışmamızın ilk bölümünde, bir video paylaşım platformu olarak Youtube anlatılacaktır. Bu bölümde neden çalışma konusunda Youtube örneğinin öne çıkarıldığı ve bu platformun tıpkı televizyon ve radyo gibi kitleleri nasıl etkileyebilecek noktaya geldiğinden bahsedilecektir. Kurulan kanal sisteminin profesyonel yayıncılıktan pek farkı olmadığı ve bu durumun neden denetlenme ve düzenleme tartışmalarının önünü açtığından bahsedilecektir. Çalışmamızın ikinci bölümünde RTÜK bir idari kuruluş olarak ele alınacak ve genel kurumsal yapısı anlatılacaktır. Bu bölümde RTÜK'ün görev ve yetkileri çalışmamızın konusu öne çıkarılarak değerlendirilecektir. Çalışmamızın üçüncü ve son bölümünde, genel anlamda ve mevzuat kapsamında Youtube kanal sahiplerinin RTÜK tarafından lisanslanması gerekip gerekmediği hususuna yer verilecektir. Bu bölümde RTÜK'ün radyo ve televizyonları düzenleyip denetlemesindeki temel geçerli sebeplerin Youtube kanalları içinde geçerli olup olmayacağı hususu tartışılacaktır. Son olarak gerek mevzuatta gerekse uygulamada yapılması gereken değişiklikler değerlendirilerek tartışılacak, çalışma sonuç ve önerilerle sonlandırılacaktır.

I. VIDEO PAYLAŞIM PLATFORMU OLARAK YOUTUBE

A. GENEL OLARAK

21. yüzyılın başındaki gelişmeler, yayıncılığın geleneksel medyadan dijital yayıncılık yapan platformlara geçişinin önemli bir basamağını oluşturdu. İnternetin yaygınlaşması ile birlikte kullanıcılar artık sadece önlerine gelen içerikleri izlemek yerine aynı zamanda bu içerikleri üreterek diğer kullanıcılarla paylaşmaya başladılar. Zamanla paylaşım yapılan ağlar birçok insanın hayatının da ayrılmaz parça haline gelmiştir⁶. Bu paylaşımlar arasında fotoğraf, 'podcast'⁷ olduğu gibi videolarda yer almaktadır. Bu geçişin en önemli örneği ise, dünyada en fazla kullanıcı sayısına sahip sosyal ağ sağlayıcılardan biri olan Youtube'dir. 2005 yılında kurulan Youtube, dünya çapında en fazla kullanılan video paylaşım platformu haline gelerek telif hukuku, ifade özgürlüğü, kişilik haklarının ihlali ve devlet kurumları ile arasındaki ilişkiler açısından büyük tartışmalara sebebiyet vermiştir.

⁶ Bülent Kent, "Alman Hukukunda Sosyal Ağların Düzenlenmesi ve Alman Sosyal Ağ Kanunu", *Bilişim Hukuku Dergisi* 2, S. 1 (2020): 1-46.

⁷ Podcast: Dijital ortamlarda yayımlanan sesli içerikler.

B. TEKNİK ANLAMDA YOUTUBE

Youtube teknik anlamda bir yer sağlayıcı (hosting) hizmeti sunan bir video paylaşım platformudur⁸. 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunun (5651 sayılı kanun) 2/1/m bendine göre; “*Yer sağlayıcı: Hizmet ve içerikleri barındıran sistemleri sağlayan veya işleten gerçek veya tüzel kişileri*” ifade eder. 5651 sayılı kanuna 2020 yılında eklenen bir madde ile sosyal ağ sağlayıcı tanımı yapılmıştır, buna göre; “*Sosyal Ağ Sağlayıcı: Sosyal etkileşim amacıyla kullanıcıların internet ortamında metin, görüntü, ses, konum gibi içerikleri oluşturmalarına, görüntülemelerine veya paylaşımlarına imkân sağlayan gerçek veya tüzel kişileri*” ifade eder. Yeni eklenen madde ile Youtube’nin mevcut mevzuatımıza göre aynı zamanda sosyal ağ sağlayıcı olduğu ve sosyal ağ sağlayıcılara tanınan haklardan yararlanacağı ve yükümlülüklerden sorumlu olacağını açıkça söyleyebiliriz.

Çalışmaya konu video paylaşım platformu temel olarak içeriklerin yüklenmesi, bunların depolanması ve belirli algoritmalarla göre dünya çapında kullanıcılarla paylaşılması işlevlerini yerine getirmektedir. Youtube’nin en önemli yeniliklerinden biri de kanal sistemini video paylaşım sitelerine getirmesidir. Belirli bir tema ile içerik üreten kullanıcılar, belirli bir editoryal düzende tıpkı klasik anlamda medya kuruluşları gibi yayın yapmaktadır.

Başlangıçta bir video arşivi olarak düşünülen çalışma konusu video paylaşım platformu zamanla farklı saiklerle kullanılmaya devam etmiştir⁹. Her ne kadar Youtube, kurulduğu zamanlarda eğlence içerikli videolarla kullanıcıların karşısına çıksa da, zamanla belirli konularda tartışmaların yürütüldüğü ekonomi, siyaset ve hukuk gibi konularda bilgilendirmelerin yapıldığı bir alana dönüşmüştür. Youtube kanalları, genel olarak profesyonel ekipler kullanarak gezi, haber ve söyleşi gibi farklı alanlarda yayın yapabilmektedir. Youtube’daki kanal sistemini, reklamlar, üyelik sistemi, sponsorluklar gibi faktörleri dikkate alarak analiz ettiğimizde karşımıza medya işletmesine benzer bir yapı çıkmaktadır. Bu sebeple Youtube’a sadece bireysel yaratıcılığın öne sürüldüğü bir platform olarak değil bazı durumlarda medya işletmecilerinin bir toplanma alanı olarak bakabiliriz.

Genel olarak klasik anlamdaki medya kuruluşlarında yer alamayan kişiler ya da konuşulamayan konular Youtube’de yer almaya başlamıştır. Bu durum youtube’yi basit bir video paylaşım platformu olmaktan çıkarıp kamusal anlamda sorumluluk sahibi olması gereken bir kurum haline getirmiştir. Bu sebeple Youtube’de yer alan içeriklerin denetlenmesi ve düzenlenmesi ile ilgili olarak tüm devletler kanuni düzenleme yapma ihtiyacı duymuştur.

⁸ Y12.CD, 01.12.2014, E.2014/7409, K.2014/24197 sayılı Kararında da Youtube için yer sağlayıcı ifadesi kullanılmıştır, “...youtube gibi internet ortamında yaygın olarak kullanılan yer sağlayıcı firmaların...”

⁹ Erol İlhan ve Adalet Görgülü Aydoğdu, “Türkiye’de YouTube Yayıncılığı ve YouTuber Olmak”, *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, S. 47 (2022): 141-166.

C. YOUTUBE'NİN MEDYAYA ETKİSİ

Günümüzde Youtube, sadece video paylaşımı yapılan sosyal ağ sağlayıcı değil, içerisinde kanal sahiplerinin, reklam verenlerin ve içerikleri izleyip bu içeriklerin yayımlandığı kanallara abone olanların oluşturduğu büyük bir ekonomik ekosistemdir. Bu sistemle kullanıcılar aynı zamanda içerik üreterek edilgen halden etken bir hale gelebilmektedir.

Youtube oluşturmuş olduğu kanal sistemi ile tüm dünyada gerek amatör olarak bireysel, gerekse profesyonel olarak kurumsal yayınların yapılmasını ücretsiz olarak sağlamaktadır. Kullanıcılar kanal kurmak için herhangi bir otoriteden izin almak zorunda değildir, kanal için herhangi bir stüdyo ya da ekipman zorunluluğu bulunmamaktadır, izleyen kişiler beğeni ve abonelik şeklinde aktif olarak katılım sağlayabilmekte ve algoritma sayesinde kanallar istediği kullanıcıya, kullanıcılar da istedikleri kanala rahatlıkla ulaşabilmektedir. Bu durum aynı zamanda sosyal medya platformlarını ifade özgürlüğü açısından yapılan tartışmaların odağına itmektedir¹⁰. Youtube'de kanal sahiplerinin sunduğu içerik çeşitleri de çok fazladır, belgesel, haber, spor, çocuk gibi birçok içeriğe insanlar istedikleri anda ulaşabilmektedir. Birçok kanal sahibi bir medya kuruluşu kadar profesyonel ekipman sahibi olup hizmet sunmaktadır. Tüm bunlar web 2.0 çağında video paylaşım sitelerini geleneksel medyadan ayırmaktadır ve insanların tercihini bu yöne kaydırmaktadır.

Bahsi geçen tüm içeriklerin hazırlanması ve yayımlanması elbette ki bir maddi kazanç karşılığındadır. Youtube'nin gelirinin en büyük kısmı reklamlardan oluşmaktadır. Kanal sahipleri de Youtube'nin elde ettiği reklam gelirlerinin bir kısmını elde etmektedir. Bunun dışında kanal sahipleri de kendilerine sponsorluk almakta ve gelir elde etmektedir. Böylelikle video paylaşım platformu sürdürülebilir hale gelmiştir. Bu noktada Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı tarafından çıkarılan Sosyal Medya Etkileyicileri Tarafından Yapılan Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar Hakkında Kılavuzdan bahsedilmesi gereklidir, ilgili kılavuzun 7. maddesi Youtube üzerinden yapılan reklamlarla ilgili bir düzenlemeye getirmiştir, bu maddeye göre Youtube gibi video paylaşım platformlarında, reklam amaçlı video paylaşan kişiler, videonun başlığında ya da açıklama kısmında yazılı ve sözlü olarak, videonun reklam olduğuna ilişkin örneğin 'bu video (reklam veren) kişisinin reklamını içermektedir' gibi açıklamalar eklemek zorundadır. Kanal sahipleri reklam yayınları yaptıkları sırada ilgili yönetmeliğe uygun şekilde davranmalıdır, aksi takdirde Reklam Kurulu tarafından kanal sahiplerine yaptırım uygulanabilecektir. Hem, sosyal medya etkileyicilerinin hem de sosyal ağ sağlayıcılarının reklamlar ve izlenme sayesinde ekonomik kazanç elde etmesi bu iki süjeyi yayınlar konusunda daha aktif ve üretken olmaya itmiştir. Böylelikle

¹⁰ Sosyal Medyada ifade özgürlüğü ve sorumlulukla ilgili olarak daha fazla bilgi için bkz. SteffanTheil, "Private Censorship And Structural Dominance: Why Social Media Platforms Should Have Obligations To Their Users Under Freedom Of Expression." *The Cambridge Law Journal*. 2022; 81(3): 645-672.

ortaya çıkan ürünler, klasik anlamdaki radyo ve televizyondan sayı olarak daha fazla ve nitelik olarak da daha ilgi çekici olmuştur.

II. RADYO TELEVİZYON ÜST KURULU

A. GENEL OLARAK

Radyolar ve televizyonlar, 20. Yüzyıldan başlayarak günümüze kadar kitleleri etkileyen en önemli iletişim aracı olmuşlardır. Bu araçlar, bir toplumdaki kültürel ve siyasi yapıyı, insanların davranış şeklini kolaylıkla şekillendirecek kapasitededir. Toplum üzerinde bu derece büyük bir etkiye sahip olan kitle iletişim araçlarının devlet tüzel kişisi tarafından denetlenmesi ve düzenlenmesi gereği izahtan varestedir. Ülkemizde de bu görevi yerine getiren kuruluş Radyo Televizyon Üst Kuruludur. RTÜK, Anayasamızın 133. Maddesinde yapılmış olan değişiklik üzerine 20.04.1994 tarihli Resmi gazetede yayımlanan 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun ile radyo ve televizyon yayımlarını düzenlemek ve denetlemek amacıyla kurulmuştur¹¹. Anayasamızda 2005 yılında yapılan değişiklikle 133. Madde günümüzdeki hali almıştır. Netice olarak, 2011 yılına gelindiğinde, 6112 sayılı kanun yürürlüğe girmiş ve RTÜK bu kanun ile düzenlenmiş eski kanun ise mülga olmuştur. RTÜK'ün kamu düzeni, genel ahlak vb. sebeplerle yayınları düzenlemesi ve denetlemesi ve idari yaptırımlarda bulunması bu kurumu aynı zamanda bir idari kolluk faaliyeti yapan bir kurum haline getirir. Bilindiği üzere idari kolluk faaliyetleri, gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetlerini denetleyerek onların hak ve özgürlüklerine müdahale edebilmektedir¹².

RTÜK aynı zamanda bir Bağımsız İdari Otoritedir (BİÖ). BİÖ'lar, merkezi klasik örgütlenme içerisinde bulunmayan, özerk ve bağımsız bir yapıya sahip, ekonomi, medya gibi farklı alanlarda düzenleme ve denetleme yetkisine haiz yapılardır¹³. Bağımsız idari otoritelerin, merkezi yapıdan en önemli farkı diğer kurumlar gibi idarenin bütünlüğü ilkesi anlamında denetim mekanizmalarına tabi olmayıp kendi düzenlemelerini yapabilmeleridir¹⁴. Bahsi geçen idari otoriteler, düzenleyici ve denetleyici kurumlar olarak 10.12.2003 tarihinde kabul edilen Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun (III) sayılı cetvelinde yer almıştır¹⁵. Bu kurumlar arasında RTÜK'de yer almaktadır. Bu idari otoritelerde denetime tabiidir, bu deneyimler siyasi, mali ve hukuki olarak gerçekleşebilmektedir¹⁶.

¹¹ Metin Günday, *İdare Hukuku* (Ankara: İmaj Yayınevi, 2015) 562.

¹² Özge Okay Tekinsoy, "Kolluk Faaliyetleri", iç. *İdare Hukuku*, ed. Nur Kaman (Oniki Levha Yayıncılık, 2024), 345.

¹³ Müslüm Akıncı, *Bağımsız İdari Otoriteler ve Ombudsman* (İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım, 1999) 100.

¹⁴ Ali Ulusoy, *Bağımsız İdari Otoriteler* (Ankara: Turhan Kitabevi, 2003) 3.

¹⁵ Cevdet Atay, *Türkiye'nin Yeni Yönetim Yapısı* (Ankara: Yetkin Yayınları, 2020) 318.

¹⁶ Ender Ethem Atay, *İdare Hukuku* (Ankara: Turhan Kitabevi, 2022) 385.

6112 sayılı kanunun amacı 1. maddede belirtilmiştir buna göre; “*Bu kanunun amacı; radyo, televizyon ve isteğe bağlı yayın hizmetlerinin düzenlenmesi ve denetlenmesi, ifade ve haber alma özgürlüğünün sağlanması, medya hizmet sağlayıcılarının idarî, malî ve teknik yapıları ve yükümlülükleri ile Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun kuruluşu, teşkilâtı, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.*” Kanun maddesinde de görüldüğü üzere, amacın sadece radyo ve televizyonları değil isteğe bağlı yayın hizmetlerini de düzenleyip denetlemesi olduğu görülmektedir. RTÜK, dokuz üyeden oluşan bir kurumdur ve üyeler TBMM tarafından seçilir, üyelerin görev süresinin bitmesi halinde tekrar seçilebilmektedir. Üyeler altı yıl süre ile görev almakta ve üyeler arasından bir başkan bir de başkan vekili seçilmektedir. RTÜK üyelerinin sayısı ve nasıl seçileceği Anayasanın 133. Maddesinde belirlenmiştir. Buna göre; “*Radyo ve televizyon faaliyetlerini düzenlemek ve denetlemek amacıyla kurulan Radyo ve Televizyon Üst Kurulu dokuz üyeden oluşur. Üyeler, siyasi parti gruplarının üye sayısı oranında belirlenecek üye sayısının ikişer katı olarak gösterecekleri adaylar arasından, her siyasi parti grubuna düşen üye sayısı esas alınmak suretiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca seçilir. Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun kuruluşu, görev ve yetkileri, üyelerinin nitelikleri, seçim usulleri ve görev süreleri kanunla düzenlenir.*” RTÜK’ün idari ve mali olarak bir özerkliği bulunmaktadır. Kurul tarafından verilen kararlarda yargı denetimine tabidir. 6112 sayılı kanun, m.2 uyarınca “*... Türkiye Cumhuriyeti Devletinin yargı yetkisi altında, her türlü teknik, usul ve araçlarla ve her ne isim altında olursa olsun elektromanyetik dalgalar veya diğer yollarla yapılan radyo, televizyon ve isteğe bağlı yayın hizmetleriyle ilgili hususları kapsar.*” Bahsi geçen kapsam başlıklı hükme baktığımızda, kanunun sadece klasik yayın teknikleriyle yapılan radyo, televizyon ve isteğe bağlı yayın hizmetlerini kapsamadığı, bunların dışında teknolojik gelişmelere paralel olarak ortaya çıkacak olan farklı iletim yolları ile yapılacak olan yayınları da kapsadığı açıkça görülmektedir. bu yaklaşımla kanun koyucu gelecekte meydana gelecek olan teknolojik gelişmelere karşıda bir tedbir almış olmaktadır.

B. RTÜK’ÜN GÖREV VE YETKİLERİ

RTÜK’ün görev ve yetkileri 6112 sayılı kanun ile esas itibariyle belirlenmiştir. RTÜK idari teşkilat içerisinde bulunan bağımsız idari otoritelerden biri olarak kabul edilmektedir. 6112 sayılı kanunun 34. maddesine göre de RTÜK “*idarî ve malî özerkliğe sahip, tarafsız bir kamu tüzel kişiliği niteliğinde*” bir kuruluştur. RTÜK bağımsız bir idari otorite olduğu için kendi faaliyet alanına giren konularda inceleme yapabilir, belge isteyebilir, kişi ve kurumların ifadesine başvurabilir¹⁷.

¹⁷ A. Şeref Gözübüyük, *Yönetim Hukuku* (Ankara: Turhan Kitabevi, 2016) 186.

RTÜK'ün en önemli görevlerinden biri, radyo ve televizyon hizmetlerini düzenlemesidir. 6112 sayılı kanunun 8. Maddesi yayın ilkelerini düzenlemiş, bu maddeye göre hizmet verildiği sırada yayımcılar, genel olarak herkesin kabul gördüğü doğruluk, dürüstlük, kamu düzeni, genel ahlak, hukukun üstünlüğü, aile yapısı gibi kavramları dikkate almalı ve bu kavramlara uygun yayımlar yapmalıdır. RTÜK bu kavramların somutlaştırılması ve uygulanmasını kolaylaştırması amacıyla ikincil nitelikte düzenlemeler de yapabilmektedir.

RTÜK ile ilgili olarak en çok tartışılan ve araştırılan alan ise yapılan yayınların denetlenmesi ve bu yayınlara yaptırım uygulanmasıdır. 6112 sayılı kanunun 32. maddesi uyarınca, belirtilen yayın ilkelerine uygun olmayan durumların oluşması halinde, aykırılığın durumuna göre birbirinden farklı idari yaptırımlar uygulanabilmektedir. Bu idari yaptırımlar, uyarı, idari para cezası, program durdurma, yayın durdurma, yayın lisansının iptalidir. Yayın durdurma bu yaptırımlar arasında idari tedbir niteliği taşımaktadır¹⁸. Bilindiği üzere yetki, şekil, sebep, konu ve amaç bir idari işlemin unsurlarıdır, bahsi geçen idari yaptırımlar işlemin konusudur, yaptırımların neden konulduğu ise, idari işlemin sebep unsuru oluşturmaktadır. Bu sebepler de bir önceki paragrafta belirttiğimiz üzere 6112 sayılı kanunun 8. Maddesinde yer almaktadır.

RTÜK'ün en önemli görevlerinden birisi de yayın lisansı verme ve frekans tahsisini düzenlemesidir. 6112 sayılı kanunu 19(2)'ye göre; “*Yayın lisansı, münhasıran radyo, televizyon ve isteğe bağlı yayın hizmeti sunmak amacıyla Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulmuş anonim şirketlere verilir.*” RTÜK, kendisine gelen başvuruları değerlendirmede, lisansları yenilemede ve verilen lisansların iptali konusunda yetkilidir. RTÜK bu kararları verirken kamu yararı ve kamu kaynaklarının düzgün kullanılmasını amaçlamaktadır. RTÜK bu konularda takdir yetkisini kullanırken eşitlik ve rekabet ilkelerine uygun karar vermelidir.

RTÜK, her ne kadar sadece takip eden ve yaptırım uygulayan bir kurum olarak görülse de, kurum aynı zamanda yayınlara katkı sunmak ve politikalar geliştirmek açısından faaliyetlerde de bulunmaktadır. RTÜK, görev alanına giren tüm yayınları takip etmek ve araştırma yapmak yetkisine sahiptir. 6112 sayılı kanunun 37. Maddesine göre; RTÜK tespitleriyle ilgili olarak raporlar hazırlayabilir ve analizler yapabilir. RTÜK kanunun kendisine tanıdığı yetki alanında uzman bir otorite olduğu için, bakanlıklara ve diğer kuruluşlara kendi alanları ile ilgili olarak görüş verebilmektedir¹⁹.

Çalışmamızın konusu kapsamında RTÜK'ün görev ve yetkilerine bakılacak olursak 6112 sayılı kanununa 2018 yılında eklenen 29/A maddesinde, medya hizmet sağlayıcılarının eğer isteğe bağlı yayın hizmetlerini internet üzerinden sunmak istemeleri halinde yayın lisansı alma zorunluluğunu ortaya koymuştur.

¹⁸ Ali Ulusoy, *İdari Yaptırımlar* (İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2013) 20.

¹⁹ Turgut Tan ve Bahar Bayazıt, *İdare Hukuku* (Ankara: Turhan Kitabevi, 2021) 190.

Lisansın bulunmaması halinde RTÜK sulh ceza hâkimliğine başvurabilecek ve başvurusu konusu yayınlı ilgili olarak erişimin engellenmesi ve ve/veya içeriğin çıkarılmasına karar verilebilecektir. Bahsi geçen husus çalışmamızın bir sonraki bölümünde daha detaylı incelenecektir.

III. YOUTUBE ÜZERİNDEN YAYIN YAPAN KANALLARIN LİSANS ALMASI HUSUSU

A. GENEL OLARAK

Dijital dönüşümle birlikte meydana gelen eski yeni tartışmalarının en gözle görünür örneği RTÜK ile Youtube arasındadır. RTÜK'ün geleneksel yayıncılık çerçevesinde gelişen yönetim şekli Youtube ile birlikte genişletilmeye çalışılmış ancak bu durum tartışmalara yol açmıştır. Burada önemli olan hususlar, Youtube yayınlarının başka bir deyişle Youtube kanallarının mevcut hukuk sistemimizdeki yeri ve yayınlara ilişkin olarak mevcut hukuk sistemimizdeki düzenlemeler, ifade özgürlüğü ve bu tarz platformların kullanımında başka ülkelerde²⁰ olduğu gibi ülkemizde de son dönemde tartışma konusu olan kullanım yaşı konularıdır.

Youtube barındırdığı kanal sistemi ile birçok kullanıcının kanal açmasını sağlamakta ve bu kanalların bazılarında tıpkı klasik anlamdaki yayıncılığı benzer bir şekilde haftalık programlar, söyleşiler, canlı yayınlar bulunmaktadır. Kısacası format olarak klasik yayıncılığa benzer bir yol izleyen kanallar bulunmaktadır. Bu nedenle editöryal açıdan belirli ve sürekli meydana gelen akış, algoritma sayesinde kullanıcıların takiplerini kazanma, sponsorluk alma ve reklam geliri elde etme gibi ekonomik faaliyetler ile yayın yapan kanallar ile sıradan bireysel hesaplar arasında mevzuat anlamında bir farkın olması gerektiği izahtan varestedir.

RTÜK uzun yıllar boyunca klasik anlamda yayın yapan televizyon ve radyoları denetlemiştir ve bu konuda bir denetim anlayışı benimsemiştir. Ancak Youtube başta olmak üzere diğer tüm video paylaşım platformları, RTÜK'ün denetim alanının genişlemesine sebebiyet vermiştir. Bu noktada dikkat edilecek husus, RTÜK'ün direk olarak Youtube'nin kendisini mi yoksa Youtube içerisindeki kanalları mı esas konusu haline getireceğidir. İlerleyen kısımlarda yer verdiğimiz düzenlemelere bakılacak olursa RTÜK için esas konunun kanallar olduğu görülmektedir. Çünkü Youtube daha önce de belirttiğimiz üzere sadece yer ve sosyal ağ sağlayıcıdır, kanal sahipleri ise videoları çeken, videolar üzerinde değişiklik yapan ve onları web sitesine yükleyen kişilerdir.

Daha önce de belirttiğimiz üzere RTÜK'ün en önemli konularından biri de frekans husustur. Kamunun sınırlı kaynaklarından biride frekanslardır, yayıncılık lisansının verilmesinden biride bu sınırlı kaynağın doğru kullanımıdır. Ancak Youtube yayımlarımda böyle bir sınırlı durum bulunmamaktadır. Bu

²⁰ Amerika örneği ile ilgili olarak bkz. Harvard Law Review, "Content Neutrality for Kids: Intermediate Scrutiny for Social Media Age- Verification Laws", Harvard Law Review, C. 139, 2026.

sebeple Youtube kanal sahiplerine lisans zorunluluğunun getirilme sebebinin sınırlı kaynakların uygun kullanımı değil de içerik denetimi ve idari kontrol olduğunu söyleyebiliriz.

Video paylaşım sitelerindeki kanal sahiplerinin büyük çoğunluğu bireysel olarak açılmış ve nadir aralıklarla video yükleyen gerçek kişilerdir. Bahsi geçen bu kanallara lisans alma zorunluluğu getirilmesi bu kişiler üzerinde gereksiz maddi ve bürokratik külfet oluşturacaktır. İfade hürriyeti, demokratik toplumların olmazsa olmaz değerlerinden biridir. Sosyal ağ sağlayıcılar vasıtası ile bahsi geçen hakkın kullanımı son derece yayılmıştır. Klasik anlamda medya kuruluşlarında kendini ifade etme şansı bulamayan bireyler, bu kanalları kullanarak geniş bir kitleye ulaşabilmektedir. Lisanslama zorunluluğu ise bu hürriyetin üzerinde büyük tesir yaratabilecektir. Gerek Türkiye’de gerekse dünyada başlangıcını Youtube ile yapıp çok ünlü olan insanlar bulunmaktadır²¹. Bu kişiler medyada ve toplumda ‘Youtuber’ olarak bilinmektedir. ‘Youtuber’a da Youtube içerik sahibi genel anlamda, paylaşım sitesi olan Youtube’de videolar üreten ve paylaşan kişiler olarak tanımlanmaktadır²².

RTÜK karar vereceği idari yaptırımlarla ilgili olarak daima orantılı bir adım atmalıdır, geleneksel medya için dahi bazen tartışmalara sebebiyet veren orantılılık meselesi Youtube kanalları için daha büyük sonuçlara sebebiyet verebilecektir. Youtube kanallarının geleneksel medyadan ve bireysel paylaşım yapan diğer sosyal ağ sağlayıcılardan oldukça farklıdır bu sebeple Youtube için özel bir durum ortaya konulmalıdır. Mevcut düzenlemelerin yeterli olmadığı açıktır.

B. MEVCUT DÜZENLEMELER ÇERÇEVESİNDE YOUTUBE VE RTÜK İLİŞKİSİ

RTÜK’ün çalışmamız çerçevesinde tabi olduğu düzenlemelere bakılacak olursa bunları, Anayasamızın ilgili hükümleri, 6112 sayılı kanun ve Radyo, Televizyon ve İsteğe Bağlı Yayınların İnternet Ortamından Sunumu Hakkında Yönetmelik olarak sıralayabiliriz. Anayasamızın 26. Maddesine göre; “*Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet Resmî makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar. Bu fıkra hükmü, radyo, televizyon, sinema veya benzeri yollarla yapılan yayımların izin sistemine bağlanmasına engel değildir... Haber ve düşünceleri yayma araçlarının kullanılmasına ilişkin düzenleyici hükümler, bunların yayımını engellemek kaydıyla, düşüncüyü açıklama ve yayma hürriyetinin sınırlanması sayılmaz. Düşüncüyü açıklama ve yayma hürriyetinin kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunla düzenlenir.*” İlgili Anayasa hükmünde radyo

²¹ İlhan Erol ve Adalet Görgülü Aydoğdu, 147.

²² Akif Yıldırım, “Türkiye’de Youtuber Fenomeni ve İzlenme Türlerine Göre Youtube Analizi”, Yeni Medya, S. 9 (2020): 52-70.

televizyon ve benzeri yollarla denilerek, yine ileride gerçekleşmesi muhtemelen ve hâlihazırda günümüzde de mevcut olan teknolojik vasıtaların da hükme dahil olduğunu söyleyebiliriz. Yine Anayasamızın 13. Maddesine göre; “*Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.*” Anayasa, herkesin söz, yazı, resim veya benzer başka yollarla düşüncesini açıklama ve yayma hakkına sahip olduğunu açıkça belirtmiştir. Ancak Anayasa, radyo, televizyon veya benzeri yollarla düşüncelerin yayılmasına izin sistemi getirilmesine cevaz vermektedir. Bahsi geçen maddelerle radyo, televizyon, sinema veya benzeri yollarla yapılan yayımların RTÜK tarafından izin sistemine bağlanmasına anayasal altyapı oluşturulmuştur.

6112 sayılı kanun 1. Maddesine göre “*Bu Kanunun amacı; radyo, televizyon ve isteğe bağlı yayın hizmetlerinin düzenlenmesi ve denetlenmesi, ifade ve haber alma özgürlüğünün sağlanması, medya hizmet sağlayıcılarının idarî, malî ve teknik yapıları ve yükümlülükleri ile Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun kuruluşu, teşkilâtı, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.*” Aynı kanunun 2. Maddesine göre; “*Bu Kanun, Türkiye Cumhuriyeti Devletin yargı yetkisi altında, her türlü teknik, usul ve araçlarla ve her ne isim altında olursa olsun elektromanyetik dalgalar veya diğer yollarla yapılan radyo, televizyon ve isteğe bağlı yayın hizmetleriyle ilgili hususları kapsar.*” Uzun yıllar insanların haber ve bilgi alma yolu radyo ve televizyon yolu ile olmuştur. İnternetin yayımlaşması ile birlikte bu yollar evrimleşerek farklı vasıtalarla dönüşmüştür. Yeni araçlarla iletişimin artması 6112 sayılı kanunda da internet teknolojisine uyumlu yeni maddelerin eklenmesine sebebiyet vermiştir. Buna göre 6112 sayılı kanunun 29/A/1 maddesi; “*Radyo, televizyon ve isteğe bağlı yayın hizmetlerini sadece internet ortamından sunmak isteyen medya hizmet sağlayıcılar Üst Kuruldan yayın lisansı, bu yayınları internet ortamından iletmek isteyen platform işletmecileri de Üst Kuruldan yayın iletim yetkisi almak zorundadır*” hükmünü getirmiştir. 29/A maddesi 4. Fıkrasına göre de; “*Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun görev ve yetkileri saklı kalmak kaydıyla, bireysel iletişim bu madde kapsamında değerlendirilmez ve radyo, televizyon ve isteğe bağlı yayın hizmetlerini internet ortamından iletmeye özgülenmemiş platformlar ile radyo, televizyon ve isteğe bağlı yayın hizmetlerine yalnızca yer sağlayan gerçek ve tüzel kişiler bu maddenin uygulanmasında platform işletmecisi sayılmaz.*” Her iki hüküm birlikte değerlendirildiğinde, bireysel iletişim kapsamında kabul edilebilecek olan Youtube yayınlarının bu kapsamda değerlendirilmeyeceği açıktır. Bu yayımların dışında yer sağlayan gerçek ve tüzel kişilerinden madde kapsamında değerlendirilmeyeceğinden bahsedilmiştir. Bu sebeple Youtube platformunun kendisinin bu kapsama girmeyeceğini açık-

ça söyleyebiliriz. Ancak maddeye aynı zamanda 5651 sayılı kanuna eklenen sosyal ağ sağlayıcıları kavramını da eklemek gerekecektir. Madde hükmünde bakıldığında sosyal ağ sağlayıcıların kapsam dışında ancak yer sağlayıcılarının kapsam dâhilinde olduğunu görmekteyiz. Her ne kadar sosyal ağ sağlayıcıları genel olarak aynı zamanda yer sağlayıcı olarak kabul edilse de ilerde doğması muhtemel tartışmaların önü yapılacak düzenleme ile kapanacaktır. Diğer taraftan Madde hükmünde ‘televizyon ve isteğe bağlı yayın hizmetlerini internet ortamından iletmeye özgülenmemiş platformlar’ ifadesi ile kanun koyucunun ne kastettiği tam olarak anlaşılamamaktadır. İnternet ortamından özgülenmeme ifadesinin tam olarak ne ifade ettiği açık değildir. Burada kastedilen kuruluşların neler olduğu daha açık bir şekilde ortaya konmalıdır.

Radyo, Televizyon ve İsteğe Bağlı Yayınların İnternet Ortamından Sunumu Hakkında Yönetmelik’in 2. Maddesi bir önceki paragrafta aktardığımız üzere yönetmeliğin kapsamını açıklamaktadır. Aynı yönetmeliği 4. Fıkrasının (a) bendine göre; “*Bireysel iletişim: Kişiler arası görsel-işitsel etkileşim ve iletişimi sağlama yolunu*” ifade etmektedir, Youtube içerisinde kurulan kanalların hangisinin bireysel iletişim olup hangisinin olmadığına ilişkin objektif şartlarında mevcut olması gerekmektedir, bu sebeple yapılan tanımın belirli standartlar getirmesi gerekmektedir. Gelecek zamanlarda Youtube kanallarına lisansın verilip verilmemesi gereği hususu ile ilgili tartışmaların büyük çoğunluğunun açılan kanalların bireysel iletişim maksadıyla mı oluşturulduğu yoksa bireysel iletişimi açan bir amaçla mı yayınlar yaptığı hususu üzerinden olacağı açıktır. Bu sebeple bu ayrımın yönetmelikte açık ve objektif kriterlerle belirlenmesi ve gelecekteki tartışmaların önüne geçilmesi şarttır. Aynı (j) bendine göre; “*İnternet ortamından yayın lisansı: Medya hizmet sağlayıcı kuruluşlara, mobil uygulamalar dâhil internet ortamından tümleşik televizyon alıcısı, bilgisayar, akıllı telefon, tablet ve benzeri cihazlarla alınabilecek şekilde radyo, televizyon ve/veya isteğe bağlı yayın yapabilmeleri için Üst Kurulca verilen izin belgesini*” ifade etmektedir, burada yapılan tanımla, Youtube üzerinden kanal kuran ve gerekli şartları taşıyan kişilerin hangi lisansı alması gerektiği belirtilmiştir, bu kişilerin alması gereken lisansın adı internet ortamından yayın lisansıdır²³. Aynı fıkranın (n) bendine göre; “*İsteğe bağlı yayın hizmeti: Programların kullanıcının seçtiği bir zamanda ve/veya münferit isteği üzerine medya hizmet sağlayıcı tarafından düzenlenmiş bir program kataloğuna bağlı olarak izlendiği veya dinlendiği yayın hizmetini,*” (r) bendine göre ise; “*Medya hizmet sağlayıcı: Radyo, televizyon ve isteğe bağlı yayın hizmeti içeriğinin seçiminde editöryal sorumluluğu bulunan ve bu hizmetin düzenlenme ve yayınlanma biçimine karar veren tüzel kişiyi*” ifade etmektedir.

²³ Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), Erişim Tarihi: 01.01.2026, <https://www.rtuk.gov.tr/duyuru/5030>; Bahsi geçen duyuruda da “*Belirtilen süre içerisinde internet ortamından yayın lisansı ve-rilmesi işlemlerinin tamamlanmaması ve bu süre içinde hesaplanacak yayın lisansı ücretini peşin olarak ödemesi halinde ilave üç ay daha yayın hizmetlerini sunabileceği...*” ifadesi geçmektedir.

İlgili tüm maddeler birlikte değerlendirildiğinde, bir Youtube kanalı, verdiği hizmette editoryal bir düzenleme yapmışsa, düzenleme ve yayımlama için profesyonel bir hazırlık içindeyse, program akışı oluşturulmuş ve kullanıcıların belirli bir akışla takip ettiği bir kanal ise, belirli bir program kataloğuna oluşturulduysa ilgili kuruluşun isteğe bağlı yayın hizmeti için internet ortamından yayım lisansı almalıdır. Çünkü belirtilen tüm kıstaslar, bu kanalı bireysel bir iletişimden çıkartıp onu medya hizmet sağlayıcısına çevirmektedir. Bu noktada artık bireysel bir iletişimden bahsedilmeyecektir.

Bireysel iletişim amacıyla kurulmuş olan, ifade ve fikir özgürlüğünün kullanımına olanak veren ve radyo, televizyon ve isteğe bağlı yayın hizmetlerini internet ortamından iletmeye özgülmemiş platformlar ile yalnızca yer sağlama fonksiyonu ile hareket eden benzer sosyal ağlar istisna gereği lisanslanmamaktadır. Ancak, bu ağlar üzerinden lisanssız olarak medya hizmet sağlayıcı olarak yayım yapılamaz. Youtube üzerinden yayın yapan kanallar tek tek değerlendirilerek, kanun ve yönetmelikteki şartlar taşınıyorsa ve Anayasal hak olan ifade ve fikir hürriyeti kapsamında değilse lisans alınmalıdır.

C. GENEL DEĞERLENDİRME

Youtube üzerinden yayın yapan kanalların RTÜK tarafından lisansa tabi tutulması hususu, RTÜK tarafından yapılan 23.6.2025 tarihli duyuru ile tartışmaya açılmıştır²⁴. Bu duyuruya göre muhatap Youtube kanalının; “*Radyo, Televizyon ve İsteğe Bağlı Yayınların İnternet Ortamından Sunumu Hakkında Yönetmeliğin “İnternet ortamından yayın lisansı almadan yapılan yayın hizmetleri” başlıklı 10’uncu maddesi kapsamında; İnternet ortamından yürütülen yayıncılık faaliyetine ilişkin olarak internet ortamından isteğe bağlı yayın lisansı (İNTERNET-İBYH) başvurusunda bulunabileceği, başvuru talebini içeren dilekçesi ve eki tahahhütname ile birlikte üç aya tekabül eden yayın lisans ücretini peşin olarak ödemesi halinde üç ay süresince yayınlarına devam edebileceği*” belirtilmiştir. Bahsi geçen duyuru ile birlikte lisans ücretinin ödenmemesi ve yayınlara yetmiş iki saat içerisinde son verilmemesi halinde Sulh Ceza hâkimliğinden içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi talebinde bulunulacağı hatırlatılmıştır. Bu noktada değerlendirmemizi iki farklı açıdan yapmak yerinde olacaktır. İlk olarak düzenleme ve denetlemenin amacı açısından konuya bakılacak, ikinci olarak da mevzuat çerçevesinde bir değerlendirme yapılacaktır.

Öncelikle, mevcut düzenlemelerden ve yargı kararlarından bağımsız olarak, RTÜK’ün kitle iletişim araçları olan radyo ve televizyonları düzenleme ve denetlemesinin altında yatan temel sebebin Youtube kanalları içinde geçerli olup olmadığına bakmak gerekecektir. RTÜK’ün düzenleme ve denetleme yapmasın-

²⁴ Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), Erişim Tarihi: 01.01.2026, <https://www.rtuk.gov.tr/duyuru/5030>.

daki en temel sebeplerden biri kitle iletişim araçlarını kontrol etmek, sınırlı olan kamu kaynaklarını uygun şekilde kullanılmasını sağlamaktır. Medya dünyasında yayımlanan içerikler, devletin sahip olduğu maddi ve manevi değerlere göre ayrı ayrı incelenmelidir²⁵. Toplumsal düzen ve kamu güvenliği için tüm vatandaşlara rahatlıkla ulaşan bu kitle iletişim araçlarının devlet tarafından denetlenmesi ve düzenlenmesi izahtan varestedir. Zararlı yayınlar genel olarak toplumu tesir altına alabilir ancak etkiye daha fazla açık olan çocuklar için tehlike daha büyüktür²⁶. Kısacası toplum üzerinde bu kadar yüksek bir gücü olan aracın denetlenmesi gereklidir. Bu noktadan yola çıkarak radyo ve televizyon dışında Youtube kanallarının da düzenlenip denetlenmesi gerekli midir sorusunu sormak yerinde olacaktır. Youtube bilindiği üzere günümüzde özellikle yeni nesil başta olmak üzere radyon ve televizyonlardan daha fazla etki gücüne sahiptir. Youtube kanallarından yapılan yayımlar ülkemizde milyonlarca defa izlenmekte ve bu yayınlar insanlar arasında paylaşılmakta ve yayılmaktadır. Bu sebeple böyle bir gücün devlet tarafından bir şekilde denetlenmesi ve izlenmesi gereklidir. Netice itibarıyla, kamu düzeni, genel ahlak ve güvenlik gibi sebeplerden ötürü belli bir denetimin ve düzenlemenin yapılması oldukça önemlidir. Denetim ve düzenlemenin yapılması gerekliliğinden sonra sorulması gereken bir diğer soru ise, bu denetimin RTÜK tarafından mı yapılması gerektiği sorusudur. Bu sorunun cevabı için 5651 sayılı kanuna bakmak gerekecektir. 5651 sayılı kanunun 1. Maddesinde göre; “*Bu Kanunun amaç ve kapsamı; içerik sağlayıcı, yer sağlayıcı, erişim sağlayıcı ve toplu kullanım sağlayıcıların yükümlülük ve sorumlulukları ile internet ortamında işlenen belirli suçlarla içerik, yer ve erişim sağlayıcıları üzerinden mücadeleye ilişkin esas ve usûlleri düzenlemektir.*” Madde metninden de anlaşılabacağı üzere içerik sağlayıcılarla ilgili olarak yükümlülükler ve sorumluluklar ve bunlarla mücadele bu kanuna göre düzenlenecektir. Yine 5651 sayılı kanun m.2/1/f bendine baktığımızda “*İçerik sağlayıcı: İnternet ortamı üzerinden kullanıcılara sunulan her türlü bilgi veya veriyi üreten, değiştiren ve sağlayan gerçek veya tüzel kişileri*” ifade etmektedir. Bu aşamaya kadar anlattığımız Youtube üzerinden yayın yapan kanal sahipleri de maddeye göre içerik üreticileridir. Bu sebeple bu kanun kapsamında Youtube kanallarına bir yaptırım uygulanabilir diyebileceğiz²⁷. İnternet üzerinden yapılan paylaşımlar için belirli hallerde erişimin engellenmesi ve içeriğin çıkarılması mekanizmaları yürütülmektedir. 5651 sayılı kanunun

²⁵ Merve Ayşegül Kulular İbrahim ve Rümeyza Aluç, “6112 sayılı Kanun Kapsamında İsteğe Bağlı Yayınların İnternet Ortamından Sunumunda Çocukların Korunması”, *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi* 13, S. 51 (2022): 329-364.

²⁶ Merve Can Maraşlı, “İsteğe Bağlı Yayın Hizmetlerinde Çocukların Korunması: ‘Minnoşlar’ Filmi Örneği” *Yeni Medya* 13 (2022): 265-287.

²⁷ İçerik sahiplerine uygulanacak yaptırımlarla ilgili olarak detaylı analiz için bkz. Emine Eylem Aksoy Retornaz, “5651 Sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkındaki Kanun Kapsamında İçerik Sağlayıcının Yükümlülükleri ve Ceza Sorumluluğu”, *Ceza Hukuku Dergisi*, C. 16, S. 45, 2021, s. 9-32.

Anayasa mahkemesince kaldırılan 9. maddesi²⁸ dışında 8. maddesi²⁹, 8/A maddesi³⁰, 9/A³¹ maddesi, Youtube videoları içinde uygulanabilecektir. Bahsi geçen mevcut enstrümanların mevcudiyeti, RTÜK'e Youtube denetimi için bir ihtiyacın olup olmadığı hususunu tartışmalı hale getirmektedir. Her ne kadar geçmişte yer sağlayıcıların devlet otoriteleri tarafından verilen kararı uygulama noktasında sınıtlar yaşanmışsa da, son dönemlerde yapılan görüşmeler ve değerlendirmeler sonucunda artık yer sağlayıcılarda gerek devlet kurumlarından gelen kararları gerekse kendi iç denetimlerinden elde ettikleri çıktıları uygulama noktasında daha aktif davranmaktadırlar.

Değerlendirmemizi kanun maddeleri ve yönetmelikler ile birlikte yapacak olursak, tüm tartışmanın temelini Youtube kanallarında yayın yapanların bireysel iletişim şeklinde hareket edip etmedikleri hususunda toplanmaktadır. Youtube kanallarını bir medya hizmet sağlayıcı olarak kabul etmezsek ya da bireysel iletişim amacıyla hareket ettiğini kabul edersek lisans verilmesine gerek olmadığı hususu ortaya çıkacaktır. Ancak diğer durumda mevzuata göre lisans gerekecektir. Daha öncede belirttiğimiz üzere, medya hizmet sağlayıcı olmak için ortada

²⁸ İlgili madde Anayasa Mahkemesinin AYM, 11.10.2023, E.2020/76, K.2023/172 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

²⁹ İnternet ortamında yapılan ve içeriği aşağıdaki suçları oluşturduğu hususunda yeterli şüphe sebebi bulunan yayınlarla ilgili olarak içeriğin çıkarılmasına ve/veya erişimin engellenmesine karar verilir:

a) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda yer alan;

1) İntihara yönlendirme (m.84),

2) Çocukların cinsel istismarı (m.103, f.1),

3) Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma (m.190),

4) Sağlık için tehlikeli madde temini (m.194),

5) Müstehcenlik (m.226),

6) Fuhuş (m.227),

7) Kumar oynanması için yer ve imkân sağlama (m.228), suçları.

b) 25/7/1951 tarihli ve 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkında Kanunda yer alan suçlar.

c) (Ek: 25/3/2020-7226/32 m.) 29/4/1959 tarihli ve 7258 sayılı Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanunda yer alan suçlar.

ç) (Ek: 13/10/2022-7418/32 m.) 1/11/1983 tarihli ve 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanununun 27 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkrasında yer alan suçlar.

³⁰ Yaşam hakkı ile kişilerin can ve mal güvenliğinin korunması, millî güvenlik ve kamu düzeninin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi veya genel sağlığın korunması sebeplerinden bir veya bir kaçına bağlı olarak hâkim veya gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde, Cumhurbaşkanlığı veya millî güvenlik ve kamu düzeninin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi veya genel sağlığın korunması ile ilgili bakanlıkların talebi üzerine Başkan tarafından internet ortamında yer alan yayınlara ilgili olarak içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı verilebilir. Karar, Başkan tarafından derhâl erişim sağlayıcılara ve ilgili içerik ve yer sağlayıcılara bildirilir. İçerik çıkartılması ve/veya erişimin engellenmesi kararının gereği, derhâl ve en geç kararın bildirilmesi anından itibaren dört saat içinde yerine getirilir.

³¹ İnternet ortamında yapılan yayının içeriği nedeniyle özel hayatının gizliliğinin ihlal edildiğini iddia eden kişiler, Kuruma doğrudan başvurarak içeriğe erişimin engellenmesi tedbirinin uygulanmasını isteyebilir.

isteğe bağlı bir yayın hizmeti, editoryal sorumluluk ve hizmetin düzenleme ve yayımlanma biçimlerine karar verme durumunun bulunması gerekmektedir. İsteğe bağlı bir yayın hizmetinin varlığından bahsetmek için de, kullanıcının seçtiği bir zamanda ya da isteği sonucunda düzenlenen ve bir programın kataloğuna bağlı olarak izlediği bir hizmetin mevcut olması gereklidir. Daha önce de belirtildiği üzere bu çizginin net bir şekilde çizilip kriterlerin belirlenmesi gerekmektedir.

Bu noktada ilgili yönetmeliğin 7/1 maddesi hayati önem taşımaktadır buna göre; *“internet ortamından yayın lisansı münhasıran radyo, televizyon ve isteğe bağlı yayın hizmeti sunmak amacıyla Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulan anonim şirketlere verilir.”* Yönetmelik maddesinde açıkça belirttiği üzere lisanslar ancak anonim şirketlere verilebilecektir. Böylelikle kanal sahibi bireylere RTÜK talep edilse ve verilmek istense dahi verilemeyecektir. Bu sebeple, anonim şirket olmaksızın kanal kuran ve profesyonel bir ekipman ile editoryal bir programla yapan bireyler için dahi lisans gerekli olmayacaktır. Bu sebeple lisans alınıp alınmamasına yönelik yapacağımız değerlendirmeler sadece Youtube’da anonim şirket olarak faaliyet gösteren kanallar üzerinden olacaktır. Bu noktada RTÜK’ün anonim şirket olmayan kanal sahiplerine yapmış olduğu lisans alınmasına ilişkin durum aslında şartlı bir duyuruyu karşımıza çıkarmaktadır. Çünkü gerçek kişiler ve diğer tüzel kişiler isteseler dahi yönetmelik kapsamında bahsi geçen lisansı alamayacaklardır. Bu sebeple, RTÜK’ün ilan verirken bu kişilerden dolaylı olarak önce anonim şirket olmaları sonra da lisans başvurusunda bulunmalarını istediğini söyleyebiliriz.

Netice itibarıyla, bir Youtube kanalı, anonim şirkete ve editoryal sorumluluğu varsa, hizmetin düzenlenmesine ve yayımlama biçimine karar veriyorsa, izleyici de seçtiği bir zaman diliminde bir program kataloğuna bağlı olarak izleme gerçekleştiriyorsa, yürürlükteki mevzuatımıza göre lisans almak zorundadır. Belirtilen hususlar dışında kalan tüm hallerde pozitif mevzuatımıza göre gerçek ve tüzel kişilerin lisans zorunluluğu yoktur.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Yeni teknolojiler ve mevcut düzenleme ve kurumlar arasındaki çatışmaya en iyi örneklerden biri de RTÜK ve Youtube kanalları arasındaki lisans alma tartışmasıdır. Bir taraf lisans alınması gerekliliğini savunup bu yönde adımları atarken, diğer taraf ise lisans alınmaması gerektiğini savunmaktadır. Mevcut durumda idarenin düzenlemelerle ilgili yorumu ve uygulamadaki gerilim bu tartışmanın uzun süre devam edeceğini ve mevzuatta da değişiklik yapılması gerekliliğini bize göstermiştir.

Çalışmamızda, öncelikle bir sosyal ağ sağlayıcı ve video paylaşım platformu olan Youtube’dan bahsettik ve kanalları inceledik, burada günümüz teknolojilerinin klasik kitle iletişim araçlarından nasıl farklılaştığını ve bu değişimin

toplumda nasıl karşılık bulduğundan bahsettik. Çalışmanın devamında radyo ve televizyon gibi kitle iletişim araçlarının düzenleme ve denetlenmesinden sorumlu bağımsız idari otorite olan RTÜK'ten ve bu kurumun görev ve sorumluluklarından bahsettik. Çalışmamızın son bölümünde ise RTÜK'ün, Youtube kanallarını denetlemesini, öncelikle genel manada sonrada mevzuat anlamında değerlendirdik. Genel manada değerlendirme yaparken, RTÜK'ün radyo ve televizyonları denetlemesindeki temel motivasyonun, Youtube kanalları içinde geçerli olup olmadığı hususu tartışılmıştır. Mevzuat kapsamında değerlendirme yapılırken de ilgili kanun ve yönetmelik üzerinden ilerlenmiştir.

Mevcut düzenlemeler çerçevesinde, RTÜK sadece anonim şirket olan Youtube kanallarına lisans verebilecektir. Ancak, Youtube kanallarının büyük bir bölümü gerçek kişiler ya da gerçek kişilerin bir araya gelmesi ile oluşan topluluklar tarafından yürütülmektedir bu sebeple ilgili maddenin içeriğinden anonim şirket ifade çıkarılarak buraya, gerçek ve tüzel kişiler ile tüzel kişiliği bulunmayan kuruluşlar ibarenin eklenmesi gerekmektedir. Böylece bir araya gelerek Youtube kanalı kuran grupların da lisans alma durumu ortaya çıkacaktır. Çünkü yoğun takip edilen Youtube kanlları incelendiğinde birden fazla kişinin bir araya gelerek bir nevi adi şirket oluşturarak kanallar kurup yayın yaptıkları görülebilmektedir. Bu duruma, 19.03.2025 tarih 7545 sayılı Siber Güvenlik Kanunun 1. Maddesinde yer alan “... gerçek ve tüzel kişiler ile tüzel kişiliği bulunmayan kuruluşların...” ifadesi örnek olarak gösterilebilir. İlgili ifade ile kanun kapsamı gerçek ve tüzel kişiler dışındaki kuruluşları da kapsamıştır. Ancak çalışma içeriğinde de belirttiğimiz gibi RTÜK'ün Youtube kanallarını denetleyip denetlememesi gerekliliği hususu öncelikle tartışılmalıdır. Başka bir deyişle yapılacak düzenlemede ayrıca neden 5651 sayılı kanunda mevcut düzenlemeler varken RTÜK'ün internet ortamında verilen yayınlara bu şekilde müdahale etme gerekçesi açıkça belirtilmelidir.

RTÜK'ün düzenleme ve denetleme amacı dışında, gelir elde etme hususuna bakacak olursak, mevcut radyo ve televizyonların, mevcut iletim sistemi dışında internet üzerinden de yayın yaptıklarını görmekteyiz. Yapılan bu yayınlardan da belli bir gelirin elde edildiği görülmektedir. Her ne kadar RTÜK'ün Youtube kanallarını denetleyip düzenlemesi bir tartışma konusu olsa da, radyo ve televizyonlar için bu konuda bir tereddüt yoktur. Bu sebeple aynı zamanda Youtube üzerinden yayın yapan bu kitle iletişim araçları için, internet üzerinden de bir yayın yaptıkları ve gelir elde ettikleri için ayrı bir lisansa daha tabi tutulabilmeleri hususu ya da bu gelirden mevcut pay dışında, başka bir pay alma hususu da ayrıca değerlendirilmelidir.

Youtube çalışmanın başında da belirtildiği üzere, Amerika Birleşik Devletlerinde geliştirilmiş ve dünyaya yayılmış olan bir sosyal ağ sağlayıcıdır. Yapılan teknolojik yatırımlar ve uygulamalar bu video paylaşım sitesini global bir güç

haline getirmiştir. Mevcut durumda ise; bu global kitle iletişim aracının büyük bir etki aracına döndüğü ve denetlenmesi gerekliliği izahtan varestedir. Ancak, bu düzenleme ve denetlemenin hangi kapsamda ve hangi düzenlemeler çerçevesinde yapılması gerekliliği ayrı, lisanslama ve gelir elde etme kısmı ise ayrı bir şekilde tartışılmalıdır. Çünkü ortaya konulacak olan temel sebep devamında gelecek olan kanun değişikliği ve alınacak önlemleri de etkileyecektir.

KAYNAKÇA

- Akıncı, Müslüm. *Bağımsız İdari Otoriteler ve Ombudsman*. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım, 1999.
- Akkurt, Sinan Sami. “Kişilik Hakkının Sosyal Medya Kullanıcıları Tarafından İhlâli Hâlinde Ortaya Çıkacak Cezaî Sorumluluğa Medenî Hukuk Bağlamında Bir Bakış.” *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 25, S. 2 (2017).
- Aksoy Retornaz Emine Eylem, “5651 Sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkındaki Kanun Kapsamında İçerik Sağlayıcının Yükümlülükleri ve Ceza Sorumluluğu”, *Ceza Hukuku Dergisi*, C. 16, S. 45, 2021.
- Atay, Cevdet. *Türkiye’nin Yeni Yönetim Yapısı*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2020.
- Atay, Ender Ethem. *İdare Hukuku*. Ankara: Turhan Kitabevi, 2022.
- Bozkurt Yüksel Armağan Ebru, “Nesnelerin İnternetinin Hukuki yönünden İncelenmesi”, *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.17, S. 2, 2015, s. 113-140.
- Can Maraşlı, Merve. “İsteğe Bağlı Yayın Hizmetlerinde Çocukların Korunması: ‘Minnoşlar’ Filmi Örneği.” *Yeni Medya*, S. 13 (2022).
- Gözübüyük, A. Şeref. *Yönetim Hukuku*. Ankara: Turhan Kitabevi, 2016.
- Günday, Metin. *İdare Hukuku*. Ankara: İmaj Yayınevi, 2015.
- Harvard Law Review, “Content Neutrality for Kids: Intermediate Scrunity for Social Media Age- Verification Laws”, *Harvard Law Review*, C. 139, 2026.
- İlhan, Erol ve Aydoğdu, Adalet Görgülü. “Türkiye’de YouTube Yayıncılığı ve YouTuber Olmak.” *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, S. 47 (2022).
- Kaya, Mehmet Bedii. *İnternet Hukuku*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2021.
- Kent, Bülent. “Alman Hukukunda Sosyal Ağların Düzenlenmesi ve Alman Sosyal Ağ Kanunu.” *Bilişim Hukuku Dergisi* 2, S. 1 (2020).
- Kulular İbrahim, Merve Ayşegül ve Aluç, Rümeyza. “6112 sayılı Kanun Kapsamında İsteğe Bağlı Yayınların İnternet Ortamından Sunumunda Çocukların Korunması.” *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi* 13, S. 51 (2022): 329-364.
- Oğurlu Yücel, “İdare Hukukunda E- Devlet Dönüşümü ve Dijitalleşen Kamu Hizmeti”, 1. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, 2010.
- Okay Tekinsoy, Özge. “Kolluk Faaliyetleri.” iç. *İdare Hukuku*, ed. Nur Kaman. Oniki Levha Yayıncılık, 2024.
- Söyler Yasin “Kamu Hukuku Açısından İnternet İçeriğinin Düzenlenmesi ve Bu Alanda Devletin İdari Yaptırım Uygulama Yetkisi”, Savaş Yayınevi, 2015.
- StefhanTheil, “Private Censorship And Structural Dominance: Why Social Media Platforms Should Have Obligations To Their Users Under Freedom Of Expression.” *The Cambridge Law Journal*. 2022; 81(3).
- Tan, Turgut ve Bahar Bayazıt. *İdare Hukuku*. Ankara: Turhan Kitabevi, 2021.
- Ulusoy, Ali. *Bağımsız İdari Otoriteler*. Ankara: Turhan Kitabevi, 2003.

Ulusoy, Ali. *İdari Yaptırımlar*. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2013.

Yıldırım, Akif. “Türkiye’de Youtuber Fenomeni ve İzlenme Türlerine Göre Youtube Analizi.” *Yeni Medya*, S. 9 (2020).

Yılmaz, Süleyman ve Erkan, Vehbi Umut. “Sosyal Medya Hesaplarının Miras Yoluyla İntikal Edip Edemeyeceği Sorusunun Kişisel Verileri Koruma Hukuku Kapsamında İncelenmesi.” *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* 11, S. 2 (2020).